

ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА РАДА
ЗАПОРІЗЬКА ДЕРЖАВНА ІНЖЕНЕРНА АКАДЕМІЯ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ОЛЕСЯ ГОНЧАРА
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО
РЕГІОНАЛЬНИЙ ФОНД ПІДТРИМКИ ПІДПРИЄМНИЦТВА
У ЗАПОРІЗЬКІЙ ОБЛАСТІ
THE STATE AGRARIAN UNIVERSITY OF MOLDOVA (Chisinau, Republic of Moldova)
KAUNAS UNIVERSITY OF TECHNOLOGY (Kaunas, Lithuania)
VILNIUS GEDIMINAS TECHNICAL UNIVERSITY (Vilnius, Lithuania)

**НАПРЯМИ РОЗВИТКУ
РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ НА ЗАСАДАХ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ,
ІННОВАЦІЙНОСТІ ТА СТАЛОСТІ**

МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

11 листопада 2017 року

Запоріжжя
2017

Організаційний комітет:

Голова організаційного комітету:

Банах Віктор Аркадійович – доктор технічних наук, професор, ректор Запорізької державної інженерної академії.

Заступники голови організаційного комітету:

Коваленко Олена Валеріївна – доктор економічних наук, професор, академік Академії економічних наук України, завідувач кафедри економіки підприємства Запорізької державної інженерної академії.

Любін Людмила Сергіївна – голова постійної комісії з питань економічного розвитку, інвестицій, регуляторної політики та підприємництва Запорізької обласної ради.

Члени організаційного комітету:

Метеленко Наталя Георгіївна – доктор економічних наук, професор, академік Академії економічних наук України, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Запорізької державної інженерної академії.

Воронкова Валентина Григорівна – доктор філософських наук, професор, академік Української академії політичних наук, завідувач кафедри менеджменту організацій та управління проектами Запорізької державної інженерної академії.

Макаренко Андрій Петрович – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту Запорізької державної інженерної академії.

Гринько Тетяна Валеріївна – доктор економічних наук, професор, академік Академії економічних наук України, завідувач кафедри економіки та управління Дніпропетровського національного університету ім. Олеса Гончара.

Маслак Ольга Іванівна – доктор економічних наук, професор, академік Академії економічних наук України, завідувач кафедри економіки Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського.

Рекомендовано Вченою радою Запорізької державної інженерної академії
(протокол № 13 від 30.11.2017 року)

Напрями розвитку ринкової економіки на засадах конкурентоспроможності, інноваційності та сталості: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 11 листопада 2017 р.). – Запоріжжя: Запорізька державна інженерна академія, 2017. – 200 с.

ISBN 978-966-916-418-6

До збірника матеріалів конференції увійшли тези доповідей, що стали предметом обговорення учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Напрями розвитку ринкової економіки на засадах конкурентоспроможності, інноваційності та сталості», що відбулася у Запорізькій державній інженерній академії.

Матеріали конференції можуть становити інтерес для наукових працівників, викладачів, студентів вищих навчальних закладів, а також для всіх, хто цікавиться сучасними проблемами та перспективами розвитку підприємництва та фінансово-економічного потенціалу регіону.

УДК 338.242(063)

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ

Забута Н.В.

ІСТОРІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ПИТАНЬ ЗАЙНЯТОСТІ В ЕКОНОМІЧНІЙ ТЕОРІЇ 9

Лемішовська О.С.

ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ
ПЛАНУ РАХУНКІВ Е. ШМАЛЕНБАХА 12

НАПРЯМ 2. СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Поліщук С.П.

ІНВЕСТИЦІЙНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ ТА ЄС:
ПЕРСПЕКТИВНИЙ ШЛЯХ ДО ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ 14

Полякова Ю.В.

КОМУНІКАТИВНІ ІНСТРУМЕНТИ В ГЛОБАЛЬНОМУ
ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ..... 16

Спажева К.Л.

СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ КИТАЮ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ..... 17

НАПРЯМ 3. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Gheorghe Rusu, Bumbu Mihai, Donciu Alexandru

THEORETICAL AND PRACTICAL ASPECTS ON REFORM
OF MANAGEMENT AND PUBLIC ADMINISTRATION 21

Гунченко М.В.

ПРИХОВАНІ ЗАГРОЗИ ДЕФОРМАЦІЇ РИНКУ ПРАЦІ
ВІД НЕОРГАНІЗОВАНИХ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ 24

Гірман А.П., Кисельов В.Р.

РОЗВИТОК ВІРТУАЛЬНОГО РИНКУ ПРАЦІ ТА ОСНОВНІ НАПРЯМИ
ЙОГО РЕГУЛЮВАННЯ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ..... 27

Стоянець Н.В.

ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ
АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ 31

НАПРЯМ 4. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ ТА РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦТВА

Анані Атеф Авад Фарис

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ
ЗАЛІЗОРУДНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ТА РИЗИКУ 35

Афонов Р.П.

КОНТРОЛІНГ ЯК КОНЦЕПЦІЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ 37

Балановська Т.І., Хижняк В.М. ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ	39
Бойко Т.Ю. НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ	41
Букарев М.С. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЕНЕРГОРЕСУРСІВ НА ПРОМИСЛОВОМУ ПІДПРИЄМСТВІ	44
Вербовська Л.С., Біла Е.Я. МЕТОД SMART – ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПЕРСОНАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ГОТЕЛЬНО-ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ	46
Ганцовський О.А. СТРАТЕГІЧНИЙ ДОСВІД ПІДПРИЄМСТВ З РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНО КОРПОРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В УМОВАХ РИНКУ	48
Гвініашвілі Т.З., Лимаренко К.А. HR – БРЕНДІНГ: МИСТЕЦТВО ЗАЛУЧЕННЯ, УТРИМАННЯ ТА МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ	51
Гречка А.О. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА	53
Дашковська Ю.М. ОСНОВНІ ФУНКЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	56
Дженков Є.О. ЕФЕКТИВНІСТЬ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ НА ПІДПРИЄМСТВІ	58
Жиронкіна В.С., Коваленко О.В. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	60
Завідна Л.Д. ДІАГНОСТИКА ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА	62
Загрудний М.Ю. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АНТИКРИЗОВОГО ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	65
Зенченко А.М., Дробішева О.О. РОЛЬ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В СИСТЕМІ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	67
Ivanova V.B., Moskvatsova K.O. THE FORMATION OF THE SYSTEM OF INNOVATIONAL ACTIVITY MOTIVATION AS A COMPONENT OF THE ENTERPRISE'S COMPETITIVENESS	70
Кадирус І.Г., Курбацька Л.М. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО МАРКЕТИНГУ НА РИНКУ ТОВАРІВ І ПОСЛУГ	72
Каленік К.В. ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ КОНКУРЕНТНИХ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА	73

Касимов С.М., Дробышева А.О. ЭФФЕКТИВНОСТЬ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ОСНОВНЫХ ФОНДОВ	76
Кіорпе В.В., Дробышева О.О. ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	79
Климчук А.О. СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ ПЕРСОНАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МАШИНОБУДУВАННЯ	81
Колодяжна І.В. ВПЛИВ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ФАКТОРІВ, НА ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ	83
Жмай А.В., Кузнецова О.Ю. СОВРЕМЕННЫЕ ИНСТРУМЕНТЫ ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТА	86
Лиходід І.О. ШЛЯХИ ЗНИЖЕННЯ СОБІВАРТОСТІ НА ПРОМИСЛОВОМУ ПІДПРИЄМСТВІ	88
Лихойванова А.О. ПОНЯТТЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	90
Миколюк О.А. ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ КЛАСТЕРНОЇ МОДЕЛІ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ	92
Михайленко Н.О. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ МЕХАНІЗМУ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	95
Морщенок Т.С., Новікова М.А. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА	98
Морщенок Т.С., Присяжнюк Д.В. СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ РИНКУ ЛІЗИНГОВИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ	100
М'ячин В.Г., Куцинська М.В., Морочев І.А. ПРОБЛЕМИ ВІДОБРАЖЕННЯ ВИТРАТ НА ІННОВАЦІЇ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ ІННОВАЦІЙНО-АКТИВНИХ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ	103
Нечитайло С.І., Коваленко О.В. ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ КОШТІВ ПІДПРИЄМСТВА	106
Павлов В.В. СУТНІСТЬ ТА ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ	108
Петраш О.Л. ОСОБЛИВОСТІ РОЗРАХУНКУ ВИРОБНИЧОЇ ПОТУЖНОСТІ НА ПРИКЛАДІ ПАТ «ЗАПОРІЖСТАЛЬ»	112
Плюшак К.Д., Тяхтій М.П. ПРОБЛЕМА ЗНОШЕННЯ ОСНОВНИХ ВИРОБНИЧИХ ФОНДІВ НА ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	114
Guk O.V., Prudkiy V.V. DOMESTIC WASTE IN UKRAINE: INNOVATIVE POTENTIAL OF ENTERPRISES	116

Робул Ю.В., Кіскаркіна Ю.В. ПЕРЕБУДОВА ПРОЦЕСІВ УПРАВЛІННЯ ОБУМОВЛЕНА СУЧАСНИМИ ПРОБЛЕМАМИ УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ ОРГАНІЗАЦІЙ	119
Рудько К.І., Кобеля З.І. ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА	120
Савченко Ю.Т. ПОРІВНЯННЯ ТЕХНІЧНИХ СИСТЕМ З ТОЧКИ ЗОРУ УПРАВЛІННЯ ЛАНЦЮГАМИ ПОСТАВОК	122
Сита Є.М. РОЗВИТОК ЯК ЗАГАЛЬНОНАУКОВА КАТЕГОРІЯ: РЕТРОСПЕКТИВА І СЬОГОДЕННЯ	124
Старинець О.Г. РОЛЬ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ В ОЦІНЦІ КРИЗОВИХ ЯВИЩ НА ПІДПРИЄМСТВІ	126
Сударкіна Л.Ю. ТЕХНОЛОГІЯ ЯК БАГАТОРІВНЕВИЙ МЕХАНІЗМ ВПРОВАДЖЕННЯ ЗАХОДІВ РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ	128
Ткаченко Т.Є. ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	132
Трошина Г.В., Дробишева О.О. НАПРЯМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	135
Фоменко А.С. УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ЗА ТЕХНОЛОГІЄЮ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ	137
Фоменко К.С. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВО – ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	140
Фріман І.М., Фріман Є.М. ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПЕРСОНАЛУ ІЗ КАДРОВОЮ ПОЛІТИКОЮ ПІДПРИЄМСТВА	142
Харчук Т.В. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	145
Хмелярова Я.А. ЦЕНТР СУБКОНТРАКТАЦІЇ ЯК ДІЄВИЙ МЕХАНІЗМ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА	147
Швець Г.О. СУЧАСНЕ БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩЕ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ	149
Швець Н.В. ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ХІМІЧНИХ КОМПАНІЙ: ДОСВІД СВІТОВИХ ЛІДЕРІВ	152

НАПРЯМ 5. РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Приходченко Т.А.

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ВЛАДИ ЯК ГОЛОВНА РЕФОРМА УКРАЇНИ 155

Федулова С.О., Старина Л.В.

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ РЕГІОНУ
НА ШЛЯХУ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ 158

НАПРЯМ 6. ДЕМОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА І ПОЛІТИКА

Бондаревська К.В., Белік А.Ю.

ЗОВНІШНІ МІГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ТА ЇХ ВПЛИВ
НА СТАБІЛЬНІСТЬ РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ 161

Кірнос І.О.

ЗАЛУЧЕННЯ РОБІТНИКІВ ПОХИЛОГО ВІКУ ДО РИНКУ ПРАЦІ 163

Піщик О.В.

ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ ЖИТЛОМ
ЯК ОДИН ІЗ НАПРЯМІВ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ 166

Robul Y.V., Karamad E.

CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY:
SURVEY OF 10 BEST RATING UK COMPANIES 168

НАПРЯМ 7. ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

Галапуп Л.О.

БАНКІВСЬКИЙ КАПІТАЛ ТА РИЗИКИ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЙОГО УПРАВЛІННЯМ 171

Мельников І.Ю.

МІСЦЕ ФІНАНСОВОГО РИНКУ
У ФІНАНСОВІЙ СИСТЕМІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ 173

Дем'яненко О.С., Ніконенко К.В.

ПОДАТКОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЯК ВАГОМА СКЛАДОВА
ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ МІСЦЕВОГО БЮДЖЕТУ 175

Хамига Ю.Я.

ШЛЯХИ МІНІМІЗАЦІЇ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ 178

Череп А.В., Юрченко А.В.

РОЛЬ І МІСЦЕ ПРОГНОЗУВАННЯ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА 180

НАПРЯМ 8. СЕКЦІЯ: БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ

Бракаренко В.О., Король Г.О., Безгодкова А.О.

СКЛАДАННЯ РІЧНОГО ЗВІТУ КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
З ВИКОРИСТАННЯМ СІТЬОВОЇ МОДЕЛІ 183

Домінська О.Я. Орел Б.Ю.

ОСОБЛИВОСТІ АНАЛІЗУ ТА УДОСКОНАЛЕННЯ СКЛАДАННЯ
ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПП «ФАСАД» 185

Кравченко І.Й. ОСОБЛИВОСТІ КЛАСИФІКАЦІЇ ВИТРАТ ТА ЇХ ТРАКТУВАННЯ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ І УПРАВЛІНСЬКОМУ ОБЛІКАХ.....	187
Мартінова А.Д. ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СТАВКИ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ В ПОЛЬЩІ, ФРАНЦІЇ, НІМЕЧЧИНІ ТА УКРАЇНІ	190
Shilvinska O.L. MODERN STATE OF ACCOUNTING OUTSOURCING IN UKRAINE	193
 НАПРЯМ 9. МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ, МОДЕЛІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОНОМІЦІ	
Быткин С.В., Исаенко А.А., Чебоненко А.А. ОЦЕНКА ВЛИЯНИЯ ИЗМЕНЕНИЯ ЦЕН СЫРЬЕВЫХ МАТЕРИАЛОВ НА МИРОВОМ РЫНКЕ НА ЦЕНУ ЧУГУНА FOB ПОРТ АЗОВСКОГО/ЧЁРНОГО МОРЯ ДЛЯ ОБОСНОВАННОГО ВЫБОРА МЕТОДА ПРОГНОЗИРОВАНИЯ В ПРОГРАММЕ STATISTICA	195

ОСОБЛИВОСТІ КЛАСИФІКАЦІЇ ВИТРАТ ТА ЇХ ТРАКТУВАННЯ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ І УПРАВЛІНСЬКОМУ ОБЛІКАХ

На сьогодні ефективність діяльності підприємства оцінюється шляхом співставлення доходу та витрат, які були понесені для його отримання. Але думки вчених щодо трактування сутності витрат розходяться, через що виникають суперечності у визначенні даної категорії. Складність дефініції «витрати» виникає через два підходи тлумачення її сутності: з точки зору бухгалтерського і управлінського обліку. Саме класифікація витрат дозволяє правильно їх відобразити в бухгалтерському обліку та вирішити завдання управлінського.

Класифікації витрат в своїй основі містить наступний принцип: для різних цілей різні витрати, тобто ціль, з якою проводять класифікацію, визначає її методику та склад.

Витрати в бухгалтерському розумінні відрізняються від витрат в загальнооекономічному тлумаченні. Тому варто виокремити два підходи трактування поняття «витрати»:

- 1) з точки зору економічної теорії виділяють управлінський підхід;
- 2) з точки зору потреб бухгалтерського обліку існує бухгалтерський підхід.

Бухгалтерський облік в Україні законодавчо регламентований і тому варто керуватися визначенням даним П(С)БО 16. Досліджено, що за даного підходу моментом відображення витрат є зменшення активів або збільшення зобов'язань та, як зазначає Л. М. Чернелевський, основним завдання фінансового обліку є відображення минулих витрат.

Управлінський облік не є обов'язковим для підприємств нашої держави і трактування витрат за даного підходу ставить собі за мету розкриття загальнооекономічного змісту категорії. Вчені звертають увагу на грошовий характер витрат, при цьому Турило А. М. та Бланк І. А. ціллю здійснення витрат вважають виробництво продукції, а ось Грещак М. Г. та Коцюба О. С. є ще лаконічнішими і стверджують необхідність витрат як спосіб досягнення певних цілей чи мети [2, с. 29].

Спробуємо систематизувати джерела за двома підходами в таблиці 1.

Що ж стосується напрямів класифікації витрат в бухгалтерському обліку, то найважливіші з них прописані в П(С)БО 16. Охарактеризуємо поділ витрат згідно з даним положенням:

1) за економічними елементами виділяють матеріальні витрати, витрати на оплату праці, відрахування на соціальні заходи, амортизація, інші операційні витрати. За такою класифікацією найкраще прослідковується вплив кожного з елементів на загальну суму витрат та визначаються шляхи зменшення собівартості продукції;

2) за способом перенесення вартості на продукцію розрізняють прямі та непрямі витрати. Витрати на виробництво конкретного виду продукції, які безпосередньо включаються до її собівартості, називаються прямими. Непрямі

витрати – це витрати на виробництво, які не можуть бути віднесені безпосередньо до конкретного об'єкту витрат, а тому потребують розподілу;

3) за ступенем впливу обсягу виробництва на рівень витрат: постійні та змінні. До постійних відносять витрати, величина яких не змінюється або майже не змінюється при зміні обсягу виробництва. Величина змінних витрат змінюється пропорційно зміні обсягу виробництва. Було виявлено, що позитивною є тенденція до збільшення обсягів виробництва, що дозволяє зменшити розмір постійних витрат на одиницю продукції [1].

Таблиця 1

Методичні підходи до трактування поняття «витрати»

Автори		Визначення поняття «витрати»
Бухгалтерський підхід	П(С)БО 16 «Витрати»	Зменшення активів, або збільшення зобов'язань, що призводять до зменшення власного капіталу підприємства за умови, що ці витрати можуть бути достовірно визначені.
	МСФЗ	Зменшення економічних вигід протягом облікового періоду у вигляді вибуття чи амортизації активів або ж у вигляді виникнення зобов'язань, результатом чого є зменшення власного капіталу.
	ПКУ	Сума будь-яких витрат платника податку у грошовій, матеріальній або нематеріальній формах, здійснюваних для провадження господарської діяльності платника податку, в результаті яких відбувається зменшення економічних вигід у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, внаслідок чого відбувається зменшення власного капіталу.
	В. Б. Івашкевич	Відтік або інше використання активів або в результаті основної діяльності господарюючого суб'єкта виникнення кредиторської заборгованості.
	П.С. Смоленюк	Зменшення економічних вигід у вигляді вибуття (використання) активів або збільшення зобов'язань, що веде до зменшення власного капіталу.
	Г.І. Гіндрацька, М.С. Білик, А.Г. Загородній	Сукупність витрат живої та уречевленої праці для здійснення поточної господарської діяльності підприємства, а за натурально-речовим складом – спожита частина матеріальних, трудових та фінансових ресурсів.
Управлінський підхід	Дон Р. Хенсен, Небіл С. Еліас, Девід Сенков	Пожертва грошима або грошовими еквівалентами за товари (роботи, послуги), від яких очікується, що вони принесуть вигоду для організації: поточну чи майбутню.
	С.А.Котляров	Вартість ресурсів, які використовуються для виробництва продукції, отримання прибутку чи досягнення іншої мети організації.
	М.Г. Грещак, О.С. Коцюба	Обсяг використаних ресурсів підприємства у грошовому еквіваленті для досягнення певної мети.
	А.М. Турило, Ю.Б.Кравчук, А.А.Турило	Грошове вираження абсолютної величини застосованих спожитих ресурсів, необхідних для здійснення виробничо-господарської діяльності підприємства і досягнення ним поставленої мети.
	І.Д. Фаріон, Т.М.Писаренко	Обсяг реально спожитих ресурсів чи коштів у процесі виробничої, фінансової, інвестиційної діяльності.
	Л.Г.Цимбалюк, Н.П. Скригун	Грошовий вираз використання ресурсів (факторів виробництва).
	І.А. Бланк	Виражені в грошовій формі поточні витрати трудових, матеріальних, фінансових і інших видів ресурсів на виробництво продукції.

Складено автором на підставі джерел [1; 2; 3; 4]

В управлінському обліку такі вітчизняні та зарубіжні вчені, як Огійчук М. Ф., Корецький М. Х., Вахрушина М. А., Голов С. Ф., К. Друрі виділяють три напрями класифікації, що наведені в таблиці 2.

Таблиця 2

Напрями класифікації витрат в управлінському обліку

Напрями класифікації	Види витрат, що до них відносяться
Оцінка запасів та визначення фінансових результатів	Вичерпані та невичерпані (спожиті та неспожиті або вхідні і спожиті), витрати на продукцію та витрати періоду; основні та накладні; прямі та непрямі; одноелементні та комплексні та ін.
Прийняття рішень	Постійні та змінні; продуктивні та непродуктивні; релевантні та нерелевантні; маржинальні та середні, дійсні та можливі й ін.
Контроль виконання і регулювання	Контрольовані та неконтрольовані

Складено автором на підставі використаних джерел [1; 2; 3; 4]

За наведеною вище класифікацією спробуємо узагальнити визначення кожній групі витрат. Вичерпані витрати трактуються як збільшення зобов'язань або зменшення активів у процесі діяльності для отримання доходу звітного періоду, а невичерпані витрати ж передбачають отримання доходу в майбутньому періоді, тобто прослідковується часова залежність між поняттями.

Витратами на продукцію вважають такі витрати, що пов'язані з виробництвом та які утворюють виробничу собівартість продукції. В той час як витрати періоду – це витрати того періоду, в якому вони були здійснені, які неможливо віднести на собівартість певного виду продукції [2, с. 31]. Загалом, в кінцевому результаті витрати на продукцію впливають на формування собівартості продукції, а витрати періоду формують фінансовий результат.

Одноелементні витрати включають економічно однорідні витрати, які не поділяються на різні компоненти, незалежно від їх місця і цільового призначення. Комплексні витрати складаються з декількох економічних елементів [3, с. 106].

Згідно з напрямом класифікації «прийняття рішень» зазначається, що продуктивні витрати передбачені технологією та організацією виробництва, а непродуктивні витрати є не обов'язкові і виникають в результаті недоліків організації виробництва, порушення технології тощо. Тобто продуктивні витрати понесені задля отримання результату діяльності, в той час як непродуктивні витрати не впливають на ефективність діяльності організації.

Витрати на виробництво або ж на реалізацію додаткової одиниці продукції прийнято вважати маржинальними витратами, а сукупні витрати на виробництво, що поділені на загальну кількість одиниць продукції – середніми. Середні витрати використовують як узагальнюючий показник для розрахунку показників діяльності підприємства, а маржинальні витрати відображають залежність між збільшенням обсягу виробництва чи реалізації та витрат.

Дійсні витрати трактують як витрати, які вимагають оплати грошей чи зменшення інших активів або збільшення зобов'язань. Можливі витрати – це вигода, що втрачається, у випадку, коли вибір одного рішення дії змушує відмовитись від альтернативного рішення. Для прийняття найвигіднішого управлінського рішення варто враховувати не лише дійсні, а й прослідковувати зміну можливих витрат.

Згідно з напрямом класифікації «контроль виконання і регулювання» виділяють витрати, на які менеджер може впливати – контрольовані витрати, та

неконтрольовані – ті, на які менеджер не може жодним чином справляти вплив. При такій класифікації менеджеру варто приділяти увагу контрольованим витратам, адже виявлення шляхів їх зменшення збільшить прибуток.

Отже, для визначення сутності витрат в економічній літературі розглядають два підходи: трактування з точки зору загальної економічної теорії та бухгалтерського обліку. В бухгалтерському обліку відповідно до його цілей найбільш важливе значення має поділ витрат за видами діяльності та за видами витрат, що дає потрібну і достатню інформацію як для облікових потреб, так і для формування звітності. Управлінський облік покликаний якомога ефективніше планувати майбутню діяльність підприємства. На сьогодні є законодавчо закріплене визначення, відповідно бухгалтерського підходу, яке дає нам П(С)БО 16 «Витрати». Саме це визначення має юридичну силу на території України, є адаптованим до вимог нашого законодавства і є основним для застосування [4].

Література:

1. П(С)БО 16 «Витрати» [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>.
2. Чернелевський Л.М. Організація обліку: управлінський аспект: навч. посіб. / Л.М. Чернелевський, Г.Г. Осадча. – К: НУХТ, 2011 – 463 с.
3. Фаріон І.Д., Писаренко Т.М. Управлінський облік : підруч. / І.Д. Фаріон, Т.М. Писаренко. – К: Центр учбової літератури, 2012. – 792 с.
4. Концептуальна основа фінансової звітності [Електронний ресурс].– Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_009/page.

Мартінова А.Д.

студентка економічного факультету

*Придніпровської державної академії будівництва та архітектури
м. Дніпро, Україна*

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СТАВКИ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ В ПОЛЬЩІ, ФРАНЦІЇ, НІМЕЧЧИНІ ТА УКРАЇНІ

Податок на додану вартість (ПДВ) – це непрямий податок, який входить в ціну товарів (робіт, послуг) та сплачується покупцем, але його облік та перерахування до державного бюджету здійснює продавець (податковий агент).

В Україні податок на додану вартість був введений в дію 1 січня 1992 року Законом «Про податок на додану вартість» від 20.12.1991. Закон діяв лише до червня 1993 року – і був замінений декретом КМУ «Про податок на додану вартість» від 26 грудня 1992 року. Згодом, 3 квітня 1997 року, було прийнято Закон України «Про податок на додану вартість», який набув чинності 1 липня 1997. Цей закон втратив чинність на підставі нового Податкового Кодексу України від 02.12.2010 року.

Платниками податку є як фізичні, так і юридичні особи, які здійснюють підприємницьку діяльність в Україні. Податковим кодексом України визначено перелік суб'єктів, які у своїй діяльності можуть застосовувати касовий метод податкового обліку. Об'єктом оподаткування є продаж товарів (робіт, послуг) на